

19 (7) ҮБСР НТБ РБ

1855

Р.П.Д.У.С. 9-12 и 11-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-104

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐԱԿԱՆԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՄԵՆ
ՆՈՒՄԱՐՆԵՐ 13-ՊԵՐՏԻ ԻՆՏԵՐՆԵՏԻՆԱԿԱՆ ԳԵՐԱԴԱՏՈՒՄ
ԻՆՏԵՐՆԵՏ:

ԱՌՍԲԻԱ

ՊՆԻՆԵՆ. 12 ՓԵՏՐՈՒԼՐԻ

— Եւ զԻնչէն ըստ իր արեւելեան խնդրոյն
 վայ երկրոյն հաստատմէն պիտի առնէ, ու վերջիշ-
 եայ հանդամարտի ըստ վայ ալ կ'իյնայ, ուսմե-
 ձինն կը խօսի աւ խորհրդածած լինելուն կ'ընէ, որոնք
 Սորցիմիացւոյ պրէնտ ըլլած ըլլանուն համար ա-
 լիկ մտադրութիւնն մ'արժանի կը համարուին:

«Լաստրիա, կ'ըսէ, ասանց Գոսարին հետ կուսջ ելիրու, ասանց լիշտափնէրուն հետ ձեւք ձեւքի տալու, աւելի մեծ աշխարհակալութիւնդ ըլլաւ, քան զոր երկու բարեյաշող պատերազմներէն ետքը կարող էր յուսալ, պատերազմող տերութիւններն իր ապրումիբը կ'երթման ժողովքի նստելու եւրոպացի ապագայ վիճակը պնդոյիս իտահոյեան մը մէջ կ'որոշուի՝ որուն գահէրեցութիւնն իրեն վերապահած է։ Պրուշը դեռ չէզոյզ կը կենայ՝ առ աւաւելի իրբու. մէկ մասնաւոր առաւելութիւն մը կը խնդրէ, այն ժողովքէն գուրս վնասու՝ որուն իտահոյցը մեզ, ինչպէս որդէն պէտք է որ զգայ իրկոյն ապրելու վեր իր ապկեցութիւնը կրողնայուցած է։ Բովանգարի տրեւելեան խնդրոյն մէջ Պրուշը միշտ լնող տուաւ, որ Լաստրիա քայլէ մը իրմէ յետեւ էր լնող, այսու ամենայնիւ կրնայր ահանել, որ առարեւելեան խնդրոյն մէջ ժանեւէն զերմանիպլ

Վրաց գլխավորումիման ունենալը հախտած է: Յոթ-
շափ որ պարագաներն ասանկ կը մնան, յայտնի
բան է, որ Եւստորիա Գերմանիայի՝ նշնալէս էւրո-
պայի մէջ քաղաքական գրից աւելն է: Գերմանա-
ցւոց զբաւմանայ մէջ քաղաքական փոփոխ լինին ո՛րե-
զան է: Պիտէ իր անդշեանին անխոնջ համերկու-
թիւնն սպասուէ: Հիմանկ Գերմանիա միայն չհասարկ
իր աշխիւ առնեն ունի: Եւստորիա Գաւառին ստա-
յած է, Էւ Ռեւոտի վրաց կը անրէ: Եւստորի բա-
նայիները, նշնալէս ամէն Կերմանացւոց սրտի մոտ
բերն իր ձեռքն են: Մութորմիլիանտին ու Կարոյո-
ւին շննացած բայց չկրօնիկութիւն Գրանիլիկու Յով-
սեփին տեսուածման ասանկ նր կատարուին:

Իսկայ Ռուսին իյնալոց կամ խնայահիշի իրոց կա-
տարուած է: Կամ թէ՛ տա դէպքերը տնհրաժեշա-
բան մըն են, եւ անյայտոյ պիտ'որ բլլան: Ըւս-
տրիա ու Գեղմանիա ասանց շուտով կատարուելու-
պիտ'որ օգնեն: ասոնք մտադրութեան արժանի
հայրմուտքեր են, յայց դատաւաններն իրոց կա-
տարմանէն կախուած են: Հիմնականիմա արեւել-
քում ինչորոշն մէջ, կրնանք ասիկա ընդունել, որ
Գեղմանիոյ մէջ մէկ հոգի եւ մէկ կամը կը տրին
դէրքին հրամարտը տուաւ: Ա ինչեւս միայն ինչ
որ կ'ազաւի կրնայ բլլալ: :

— Եւկապուրդի ընդհանուր ըրողքին Աիւննայէն փետրուարի 7ին ասանկ կը գրեն: «Էւս թնդանս թապետին եւ Գաղղիացւոց Արքան զորապետին մէջ հաստատուած պիտուորական գաշնակցութեան վերջնական որոշմանը վրայ, ինչպէս նաեւ ասկից Գաղղիայի տեղ. աւադիական Իպիւս-Քրէնվիկ կոմս զըրադետին գործակալութեան վրայ պաշտօնատեղեւն կողմանէ ակնթանողին հետեւեալ ծանոթութիւնը ներք կը տրուին, որոնք եթէ ստուգուելու ըլլան, շատ ծանրակշռութիւն ունին: Եթէ Աւստրիայի եւ արեւմտեան տէրութեանց մէջ, ի մասնաւորի Գաղղիայի հետ դրամ պաշտպանութեան գաշնակցութեան արդիւնքը գործադրուելու սկսի, ա՛ն ասուն Գաղղիան ինքը զինքը պարտաւորած է դէպ ի Աւստրիա 80,000 հոգւով բանակ մը խաբելու, որոյ գին անով Աւստրիացւոց Կաթինայի մէջ գործող բանակին ետեւն աւ երկու կողմերը պատսպարեալ Քրէնվիկ զորապետին յոռննուած է որ ինքն աւտորշանաց գործադրութեանը վրայ Գաղղիացւոց պատերազմի պաշտօնէին հետ խորհի եւ պաշտանաւոր միջոցները որոշեն: Հիմակո հիմա զինուորական ակումբներու մէջ պաշտօն միջին կը խօսուի որ Գաղղիացւոց բանակը երկու կողմանէ Աւստրիա պիտու մտնէ, ոյսինքն մէյնը Հելուսեայէն Թիբոլ, եւ երկրորդ Փիէմոնէի եւն աւստրիական Խապիւս: Երկու գաղղիական բաժիններն ալ, որոնք որ 40,000 հոգի պիտու ունենան, Բոհէմիայի ու Մարաիացի մէջ պիտու փախան: Գաղղիացւոց վերին հրամանատարներուն քով Աւստրիայի զորապետ մ'աւ քաջաբայի գործակալ մը պիտի դրուի»:

— Եւ որովհետեւ այս լուրն աջ տարածուէր, որ

Ռուսաց կայսրը իւր զօրաւորով մ'ընկու հրա-
վարական հոնած է, 1900 հազ. ց. մէջն 16 հազ.
ղէնքի կանչելով, որով, թէ որ ստղծ է, 2—3 մի-
լիոնի իւր զօրք ուխտ'որ ժողովուր: Կրօնն թէ ա-
հարաւարաակին բովանդակութիւնը ան է, որ Նիկո-
ղոս կայսրը իր մեծատարած տէրութեան մէջ
գամեւս թողոր չարահասութեան զենքի կը կան-
չէ: Օ՜հ հոգի կան կ'ըսէ. Ինչ որ ստոր վրայ լսե-
ցինք, նէ, ճշմարիտ են: Իր ծանկ հետեւութիւն-
ները մեծ են, թէպէտ. արտաքին բացատրութիւնը
մեզմ' ու չափաւոր: Ըս զօրութեան ինչ հրամանագիրը
որոնք մէջ Ռուսացին իր ժողովուրդը աղբոսին
ղեկութեան կը կանչէ, խաղաղութեան սիրտը
ապահովացուցանելով, ոչ թէ է, ասոր նմանք մէջ
մ'ալ ան ասոն միայն երեւոյս էրք որ Ս'պրա-
քաղաքը հոց ճարակ կ'ըսէ: Ռուսաստան խաղա-
ղութիւն կ'ուրէ, բայց ոչ թէ է իբրեւ խաղաղա-
ւորութիւն: Եթէ հրաւարական մէջ թշնամեաց մեծ
թիւն ու հուսէ կ'են, շատցող Նիկոլայեւութիւն-
ները միշտ յառաջ կը բերուին: Սարգիսիայի դաշ-
նակցութիւնն առանձին կը յիշուի. իսկ Արուսեւ
Ռուսորայի վրայ ամենեւին յիշատակութիւն մը
չկու:

Բայց անսահման կերպով, յառաջագոյն կանխելով զառաքստան ընել ուզել, այնպիսի մէկ ծանօտանալիս մի՞նչ որ մի փոքր օրումս միայն այստեղին ստուերապիտը մեզի ծանօթ է :

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՐԵՐ

Խորատի Զորագրոյն ընդրը մինչեւ անոցս Տը կը
հասնէն, լայց նոր բան մը չեն յիշեր, մինակ աս
կը ծանուցանեն որ Վանուպէր զորապետը Օսմըն-
Սպարն առաջ զօրապետին հետ տեսնուել եւ առան-
ձին խօսելու են, եւ թէ անդիւսկան զորքը շատ
տկութեացած ըլլալով՝ գաշտաւորաց բոլոր ամբու-
թիւնները դադրեցնել զօրաց պահպանութեանը լայն-
նմուտն են, Լ. Սպարն կը ծանուցանէ Սեն չեքով
իշխանը:

— () Դժ Կոյէկ իման խորմի վրայ հետեւեալ տե-
ղեկութիւնները կու տայ, որոնք որ Եկեղեցւորներն
աղէկ աղբիւրներէ իսկն հասած են, կըսէ: Դաշ
նաւորաց խորմի մէջ ունեցած բանակին դիրքը Ան-
գղիացւոյ լապտաջ պատմանին չափ գէշ չէ: Ան-
գղիական, գաղղիական ու տաճկական զորաց թիւը
առ սակաւն 120,000ի կը հասնի: Բանակին կար-
տաւթիւնները առ օրերս, օգերը լարմաւ ըլլալուն,
լաւագոյն ու գիրօն եղանակաւ կը լեցուին: Մա-
նաւանդ Գաղղիացւոց բանակը, որն որ պաշարող
զորաց երևելի մասը կը կարմէ, արտաքոյ կարգի
աղէկ հոգեւորած է: Դաշնաւորները աշխարհքին
մէջ եղած ամենէն սքանչելի պատերազմական կազ-
մաներէնքը խորմի մէջ կենդանացուցած են: Ան-
գլաօտոմիւս տարաքոյ բախտին վրայ հաստիկ (Պե-
տրքուորդ) շատ կը վարկուի, ինչպէս եւ տրամ-
պտահութիւններն ու արահմտութիւնները շատ

մեծ են եւ. որեւոր ալ կը տրուին: Յայր զորաւարաց գլխաւորներուն վրայ շատ բարեկամ է, որովհետեւ անոնք անցած տարի թշնամեաց կողմանէ խորհրդով 40,000 զօրքէն աւելի ցամաք ելելով ռեկարմէի եւ կըրէին, եւ ասոր համար ալ հանտեղս պատրաստական դառնաւ: Եւ զորքը քիչ էր: Խորհրդով մէջ գտնուած ռուսական բանակը կողմաց 100,000 ի ելաւ եւ. գլխաւորաբար երեւելի են իր հիմերուց: Բաց գնդերը, միայն ինէ ասոր մեծ մասը պաշարի պատկան զամար ետ քաշուելու պարտաւորուցաւ, եւ, տեղեկանալու իմ արտա իմաններուն նայելով, զորաց աւելի բազմութիւն մը հոն չեկրնար խորհուրդ: Եւոր վրայ գաղափար մը ունենալու համար պէտք է գիտնալ որ Թերեքովին Սիմեոնովիչն ունեցած հեռաւորութիւնը շատ քաղելով հինգ օրուան ճամբայ է, որտեղ գնդերուն սուրհանդակները հազիւ երկու օրուան մէջ կրնան կատարել: Այն բովանդակ բնագործակութիւնը աղջկին անապատ մըն է, ամենեւին բոլոր ու տունի չկայ, նոյն իսկ մարդկան ու անասնոց համար ջուրը մեկտեղ պէտք է տանել: Արդէն գրեթէ 7000 ռուսական զորքուտ աս ճամբուն վրայ ստեղծեցան ու, հիմա բնակեցան համար միայն եւ կը դործածուէի: Աս պատճառաւ առանց ծովի խորմի մէջ բանակ մը պահելու կարելի չէ. եւ, եթէ գաշնաւորները ռուսական բանակայ իրարու հաղորդակցութիւնը քիչ մը ժամանակ կարելը յաջողցնեն, ուն տանել պաշարի պակասութիւնը վրայ գաղափար Սեւաստոփոլի բախտը դիւրա կ'որոշուի:

ՅԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՐԵՐ

1) ԻԵՐԱՆ, 18 Փետրուարի

1. Ի մտան, 17 Փետրուարի: Ի պաշտօնէ կը ծառայուի, որ պաշտօնի ծովուն նաւատորմի գլխաւոր մանատորութիւնը շեփոխէն անուանելով՝ Տեմատաս Ծովայրապետ պետի տրուի: Կ'ըսուի նաեւ, որ աս տարուան Պաշտօնի ծովուն նաւական արշաւանքը միայն շոգեւորութիւն պիտի ըլլայ:

2. 1) Երեւան, 15 Փետրուարի: Հռոմեայի տերութեան եւ Կոստանայի գրութեան մէջ ալ մանաւանդ քաղաքացի, Գորի, Իմրա, Սիննա, Միսիոյա, եւ, Փիդա, Կաթմիսիան կառավարներն շատերը բանասիրական քաղաքական վերափոխման հանել ուղեւորու համար: Կոստանայի մէջ միայն 70 հոգի բռնուեցան:

ԱՆԳՂԱ

1) Երեւան, 19 Փետրուարի: Երեւան տանտնակալաց խորհրդի նիստն սկսաւ իրիկուան ժամը 5ին, ինչպէս որ սովորութիւն է, եւ նոր պաշտօնականներն իրենց տեղն անցան: Լորա Լինթհերթի իր առջի աստղարկութիւնը, զորն որ խորմի արշաւանքը վոր դարձելու համար ըրած էր, ետ առաւ թեպէտեւ, ըսու, նոյն աստղարկութիւնը հիմնական նոր պաշտօնականներուն դէմ՝ ալ կ'ըսուի ընել, ինչու որ ասոնց մեծ մասը առջիններէն էին, այսու ամենայնով թաղապարտութեան առաջիկայ հանգամանքները զինքն աւելի ներդաշնանութեան կը յորդորեն: Աս եղանակաւ խոսեցաւ նաեւ, 1. Բլեքերիցերի, եւ պաշտօնականները յորդորեց որ խորհրդանոցի առջեւ զինն խաղաղորդութեան դրօշ հետ ունեցած միջոցով: 1. Կրեմլի նոր պաշտօնակցի խորհրդանոց գահակցը, ութն որ խորհրդանոցին նիստերը դադարեցնելու առաջարկութիւնն ընելէն ետքը ժողովականաց առջեւ շատ միջոցարկան խոստովանքներ ըրաւ, եւ ըսու ին պատկարարը տակից ետքը ամենայն զորութեանն եւ. աւելի յառաջ պիտ'որ տարուի, եւ երկրին կառավարութեանը աղէկ միտք պիտ'որ գրուի:

Պատգամաւորաց սենեկին մէջ Պր. Ռիչ. հարցուց Պր. Կլեմենտի կլեմենտի պաշտօնէին, ինչ կրնայ խորհրդանոցին առջեւ ը գնել այն պաշտօնական իմ փոխարէն՝ որոնցմ որ նորեւտ առած ու բռնուէր, ինչ խորմի անգործական զօրքէն դեռ 28,000 հոգի զէնքը ձեռքընին Սեւաստոփոլի քով կեցած են: Կլեմենտի ըսու, որ ինքն անանկ բռնուէր ինչպէս որ պատերազմի պաշտօնականներն իրեն տրուած էր. բայց ես չըսի, ըսաւ, որ 28,000 հոգի զէնքը ձեռքընին կեցած են, այլ ինչ 28,000 հոգի իրենց փոխարկութեան պարագայը կատարելու համար Սեւաստոփոլի տարելու կեցած են (հէ, հէ): Եւոր վրայ Կլեմենտի ութն որ խորհրդի նիստերը դադարեցնելու առաջարկութիւնն ըրաւ: Ան ասելը ժողովականները խորհու մանամ լորով խորհրդի նստան ծովական պատգամաւորութեաններուն համար ինչքուամ ատուելու բռնու փայ խորհու, եւ հաճեցան արքունի գանձէն նոյն 1,600,000 փութեղ սմբկին տրուելու:

— Ընդոյն Յին Լոմոնոսի քաղաքացիար մեծ խնջոյք մը տուաւ. քաղաքականներուն մէջ էր նաեւ Նեկիլի ծովայրապետ: Եւոր մեկը մեկոյց գինեց

բաժանի ուրիշին կենտրոնութեանը համար կը վերադնէին ինքն ալ ուղեց խափի, Բոյց շատ տարբեր է. անպակեղ եղանակաւ մը, որով յայտնի կ'երեւար որ իր սրտին դառնութիւնը սաստիկ կ'էմ. խոսքերով կ'աղէք ասոյն պաշտօնականներուն վրայ խափել, իրենց անհոգութեանը առաջ Պաշտօնի ծովին արշաւանքին տնտեսող էրքը: Աս խոսակցութիւնը ինչ Լինթհերթ եւ ինչ Կլեմենտ շատ անհաճոյ եւ արհամարհեց երեւցաւ:

— Ի սենեկէն ամուսն 13ին տրուած հիտադրաւ կան լոր մը կը ծանուցանէ, որ Լ. Ռասար, Սիմեոնովիչի որդի, խաղաղութեան խորհրդակցութեան մասնակից ըլլալու է իրեն պիտ'որ ընկերակց Պր. Համետի:

— Սրբաւան Բահանդուպետը Գեր. Գեորգ Թադեւոսի, որն որ իր քաղաքական ու սենեկակալն էր, արեւմտեան Անգլիայի եպիսկոպոս անուանեց: Աս նոր հովիւը Լորա Կաթմիսի Սալոնէյայի մէկ եղբայրն է: Ան միջինն որն որ քանի մը տարի յատուկ Անգլիայի մէջ խորհրդակցութեան նորէն հաստատուելուն դէմ դրդեցաւ: Հիմնը բողոքական ինքն ու հանդարտութեան կ'երեւայ, եպիսկոպոսները խորհրդանոցին վճռոյն դէմ շրջաբերական ինքնութեան մէջ իրենց եպիսկոպոսութեան տեղական արտադր կը գործածեն: Անքն սենեկին ետքի նիստերէն մեկուն մէջ, անգլիական աղանդէն տանտնակալ մ'ուրիշներն աս բանիս մնալով ըսաւ, որ քիչ ժամանակէ վեր իրանապի շատ քաղաքներուն մէջ ուղղափառներուն թիւերընքը դրոշով, ու շատ եւ կ'ընդհանրեց զարգացած ճամբաներէն կ'անցնին կ'երթան, որն որ 1820ին աղանդութեան վճռակերտն կը հակառակի: Կարգին կ'անն տար պատասխան տուաւ ինչ կառավարութիւնն ասոր անպակէ է. բայց կրնան խորհրդութեան սիրուն համար չուրդը արեւ իմանցած ըլլալ: Սենեկը լեռնէ, Լեռնէ կ'անցաւ եւ ասով խորհրդը վերջացաւ:

ՅՈՈՍԱՑ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՌԱՐ, 30 Յունուարի: Անցած շաբաթ ամուսն 22ին Ս. Բահանդուպետը կարգինապազ գաղանի Ժողովք մ'ըրաւ, եւ Սարգիսիայի կրօնական դժբախտ վիճակին վրայ հետեւեալ ճառը խոսեցաւ:

Յարգելի եղբայրք,

Ինչ կը յիշէք, յարգելի եղբայրք, ինչ քիչ մեծ յաւաք պիտ'որ աս տեղը շատ անգամ ան տուելու մեծ շարեաց վրայ ձեռքի հետ ողբացնիք, որոնցմով ուղղափառ եկեղեցին տարաբնու թաղաւորութեան մէջ շատ տարիներէ վեր խեղճ եւ դաժակաւ կը չարչարային եւ կը փլաւանայ: Ստուգելու մէջ հոգաւորութիւն, ոչ եւ անոց եւ ոչ երկրակառնութիւն մնաց որ չգործածենք, որպէս զի մեր առաքելական պաշտաման համեմատ արեւոյ չարեաց կարող ըլլանք դարձնել մի մատուցանել, արտանց բաղձալով ձեռք բռնել ծանուցանել, որով գէթ ըստ մտան մեր եւ ձեր յաւը մեղքանոց: Բոյց բոլոր մեր հոգերն ընդունայն եղան, ոչ մեր անբութեան քարտուրդ կարգինապի ձեռքով եղած խնդրածները, ոչ ուրիշ կարգինապի մը եւ անոց, որ իրական տար իշխանութեան մեր գործակալն էր, եւ ոչ մեր ամենախիղիւ որպէս ի Բրիտոս, Արքեպիսկոպի մեծաբաւ, թագաւորին գրած մեր անպակէ թեմակցը կրցան բան մը գլուխ հանել: Սալոնէյայի ամենքը գիտեն ան շատ զործքերն ու վճիռները, որոնցմով այն տերութիւնն ի մեծ տրամաւորութեան եւ ի զայրուցան ամեն բարի մարդկանց՝ առաքելական Սիմոնի հետ դրուած հանգիստար գաղափարներն արհամարհելով՝ օժեւալ քահանաներն, եպիսկոպոսներն ու կրօնաւորաց ընկերութիւններն որեւոր ասեղի են զիշին, եկեղեցւոյն ապահովութիւնն, աղաւորութիւնն եւ անոր յարգելի իրաւունքները բռնաբարելէն, անոնց փրստելէն, ինչքերը յոյժապելէն եւ նոյն եկեղեցւոյն, մեր եւ աս Ս. Սիմոնի գիտարգին իշխանութիւնը թշնամանելէն եւ բողոքովին բանի տեղ չգնելէն չլիարցաւ: Բայց քիչ մը յաւաք, ինչպէս գիտէք, որիշ օրէնք մ'առաջարկուեցաւ, որն որ բնական, աստուածային եւ ընկերական իրաւունց հակառակ է, մարդկային բնկերութեան բարեւոյն բողոքովին ընդգէմ, բոյց ձեւեղաւորութեան ու հասարակութեան փրստակոյ եւ արեւապի մղորութեանը բողոքովին նորաստար է: Աս օրէնքով ի մէջ այլոց կառավարիտի որ երկու տեղին ալ գրեթէ բոլոր փանական ու կրօնաւորական ընկերութիւններն, եկեղեցւոյն կանոնիկոսարաններն եւ պարզ բարեբարութիւնները, նաեւ անոնք որոնք պաշտպանութեան (patronatus) իրաւամբ հիմնուած են, բողոքովին վերջուին, որպէս զի անոնց ինչքերն ու մեղքերն աշխարհական տերութեան տնտեսութեան եւ կամայը ստորադնէն եւ անպակէն: Բայց ասկից՝ նոյն օրէնքն աշխարհական տերութեան իշխանութիւնն ալ կու տայ պարաններ

որոշելու, որոնցմէ չլիարցաւ կրօնաւորաց ընկերութիւնները կախում պիտ'որ ունենան:

Սալոնէյայի խոսքը կը պակի մեղք ան պատուութիւնը բացատրելու համար՝ որով կը լիարցնէ, Եւոր աս անհաւատարի եւ ամենատուրի օժրուող որոնք իրենք կը տեսնենք, որոնք պարծուած են եւ զեւ եկեղեցւոյն եւ իր յարգելի իրաւունքն եւ աս Սիմոնի գերագոյն եւ անբռնարարի իշխանութեանը դէմ՝ ամեն օր կը դրոշուին, եւ աս ալ ան թաղապարտութեան մէջ՝ ուր երկու եւ ուղղափառաց մեծ բաղձութիւն մը կը ընակի, եւ ուր գլխաւորաբար թագաւորաց բարեպաշտութիւնը իրենց կրօնին ու աս օրտորութիւնն եւ անոր յաջորդաց համար ունեցած յարգութիւնը՝ յատկապէս յայտնի ու մենցուն կենդանութեան մէջ էին եւ կը ծաղկէին: Բոյց որովհետեւ իրենն պիտ'որ հասած են, որ աշխարհական չըլլար եկեղեցւոյ հասած փնտռելու վրայ ուղարկել ինչ զանազան վերջներու համար ամեն ձիւքն ու աշխատութիւնն ի գործ չենք դնել, անոր համար մեր պարտքը կատարելով՝ աս ձեր նշանաւոր ժողովին մէջ նորէն աստեղծական համարձակութեամբ մեր ձեռքը կը բողոքացնենք, եւ չէ ինչ միայն բոլոր ան տերութեան ի փնտրելէն զիշուցաւ եւ Ս. Սիմոնի իշխանութեանն արգելն հրաւարտութեան օրէնքներն, այլ նաեւ նոր առաջարկութեան օրէնքն ալ կը մերժենք եւ կը դատաւարաւորենք, եւ ամենն ալ անոր եւ իրեն ուղեւ կը հրատարակենք: Կարծեալ ինչ ան ամենքը, որոնց անուամբ, գործակցութեանն եւ հրամանաւ ան վճիռները հրատարակուած են, եւ ինչ զանազան, որոնք նոր առաջարկութեան օրէնքն ինչ եւ ինչ եւ զանազան նորաստեղծ, իրենց հաւատութիւնը տալու եւ զանազան հաստատուելու պիտ'որ շտապան, ամենայն ծանրութեամբ կը խրատենք, որ սրտի մեղք եւ շատ աղէկ կըրն ան պատիժներն ու բանադրանքն, որոնք աս պարտիտ օհմանապարտութիւններն ու սուրբ ժողովոյ, եւ միտաւանք հրիգեւան ժողովոյն կանոնները՝ նախապէս բաները կարգաւորելու ու պղծողներուն, եկեղեցւոյն իշխանութիւնն ու աղաւորութիւնը բռնաբարութեան եւ եկեղեցւոյ ու Ս. Սիմոնի իրաւունքներն յախտողներուն դէմ դրած են: Աստուած տայ, որ պարտի շարեաց սկզբնապատճառներն աս մեր ձեռքն ու խրատեն շարժելով եւ դրդեցնելով՝ ալ մեկը իմալու եկեղեցւոյ ապահովութեան եւ աղաւորութեան դէմ ըրած յանգիստութիւնն, եկեղեցւոյ հասարակած անկիւն անհամար փնտռելուն անգլ լեցնելու փութութեան, եւ աստեղծով՝ մեր հայրական սրտին վրայէն վերջներն ան զեւքերով պատճելու ամենախիտ հայրականութիւնը, որոնք մեր սուրբ պաշտանին հասած մէջ շարժուած են:

Բայց որպէսզի ուղղափառ տիկզերը ստորադնական թաղաւորութեան մէջ եկեղեցւոյն պաշտպանելու համար մեր ըրած աշխատութիւններն իմանայ, որպէս զի սարկի ան կերպն ու եղանակը որով ան տերութիւնը կը վարուի, հրատարակենք որ իրաց մասնաւոր բացառաւորութիւն մը պարտի եւ ձեր մէջ բաժնուի:

Ի՞նչ խոսքը լիցնենք յաւաք չենք կրնար մեծ եւ արժանաւոր գովութիւն մը շտալ մեր յարգելի եղբայրք, ստորադնական թաղաւորութեան եպիսկոպոսայ ու սպեկալիստայ, որոնք իրենց բարձր աստիճանն ու պաշտօնը ժողովելով եւ մեր բաղձաւոր կատարելով համարաւարտութեամբ՝ իրենք չարքերցուն քաղաքական առաքելութեամբ եւ յաւատարմութեամբ ինչ ինչով եւ ինչ գրով խորհրդի պաշտպանութեանը համար անուր պատ մը քաղելու, եւ Աստուծոյ եւ անոր եկեղեցւոյն դատը քաղելութեամբ պաշտպանելու: Կարծեալ բոլոր սրբաւոր կ'ուրախանանք որ ան թաղաւորութեան մէջ բողոք շատ երեւելի աշխարհական տնտեսը, որոնք ուղղափառ զգածմամբ շատ լեցուած եւ մեղք եւ Ս. Սիմոնի հետ հաստատուն կապուած են, հրաւարակաւ, շատ անգամ խորով եւ գրով եկեղեցւոյ սուրբ իրաւունքները պաշտպանեն իրենց պարտանքը համարած են:

Աս միջոցիս կը բաղձանք ձեռքէ, յարգելի եղբայրք, որ մեր հայրը մասնակց ըլլալու կողմն ունեցած էք, որ Աստուած Կուսին Կաթմիսի ամենապարտ օրէնականութեանն էրելը չարչիք մեզն հետ Աստուծոյ զերմեւանք եւ անոր հետ աղօթքներ ընելէն, որպէս զի իր երկնային օրէնութեամբ մեր հոգերն ու ջանքերը ամրացնեն, իր ամենախաղաղութեամբ իր եկեղեցւոյ դատը պաշտպանէ եւ միտքներն արդարութեան եւ ճշմարտութեան ճամբան դարձնէ:

— Ի՞նչ Բահանդուպետին աս բաներուն վրայ տակաւ տուած քաղաքութիւնը, որոնք մէջ գրուած են նաեւ նոյն բանին յարաբերութիւնն ունեցած ԲՏ մարհակներ, բոլորը 285 երեսով գիրք մը կը կազմէ:

Ասոր մէջ 1848ին սկսած, երբոր նոր օրէնսդրութեան հրատարակութեամբ փոխանակուի սահմանադրութիւնը...

ՍԱՐԴԻՆԻԱ

Երբոր Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆ

Հայաստանի պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Հայաստանի պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Հայաստանի պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆՔ

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

ՍԱՅՐԱԿԱՆ ՍԵՐ

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

ՉՐԵՐՈՒՆ ԴՓՐԱՅ ԳԻՇԵՐ ՄԸ

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

Սարդինիոյ պատմութեան մասին քննարկելու համար...

